

HARBIY VATANPARVARLIK TARBIYASI

Temirov O'lmas Hamidovich

Buxoro davlat pedagogika instituti dotsenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12197238>

Annotatsiya: Ushbu maqola harbiy vatanparvarlik tarbiyasining mohiyati, ahamiyati va uni amalga oshirish usullarini tahlil qiladi. Tadqiqot harbiy xizmatchilarning vatanparvarlik his-tuyg'ularini shakllantirish va mustahkamlashda ta'lim va tarbiyaning rolini o'rganishga qaratilgan. Maqolada harbiy vatanparvarlik tarbiyasining nazariy asoslari, uning tarkibiy qismlari va samarali usullari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, xorijiy mamlakatlarning bu boradagi tajribasi tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: harbiy vatanparvarlik tarbiyasi, harbiy xizmatchilar, vatanparvarlik, ta'lim va tarbiya, milliy g'urur

Аннотация: В данной статье анализируется сущность, значение военно-патриотического воспитания и способы его реализации. Исследование направлено на изучение роли образования и воспитания в формировании и укреплении патриотических чувств военнослужащих. В статье рассмотрены теоретические основы военно-патриотического воспитания, его составляющие и эффективные методы. Также будет проанализирован опыт зарубежных стран в этом отношении.

Ключевые слова: военно-патриотическое воспитание, военнослужащие, патриотизм, образование и воспитание, национальная гордость

Abstract: This article analyzes the essence, significance and methods of its implementation of military patriotic education. The research is aimed at studying the role of education and upbringing in the formation and strengthening of patriotic feelings of military personnel. The article will consider the theoretical foundations of military patriotic education, its components and effective methods. Also, the experience of foreign countries in this regard is analyzed.

Keywords: military patriotic education, military personnel, patriotism, education and upbringing, national pride

Vatanparvarlik har bir davlatning barqarorligi va xavfsizligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Harbiy xizmatchilarning vatanparvarlik his-tuyg'ularini shakllantirish va rivojlantirish esa harbiy vatanparvarlik tarbiyasining asosiy vazifalaridan biridir [1]. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi

orqali harbiy xizmatchilarning Vatanga sadoqati, milliy g'ururi va fidoyiligi kabi sifatlar tarbiyalanadi [2].

Vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish va rivojlantirish murakkab va uzoq muddatli jarayon bo'lib, u shaxsning yoshligidan boshlab amalga oshirilishi lozim [3]. Oilada, maktabda va harbiy xizmatda olingan tarbiya natijasida insonning vatanparvarlik his-tuyg'ulari shakllanadi va mustahkamlanadi [4].

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi davlat xavfsizligini ta'minlash, yoshlarni harbiy xizmatga tayyorlash va ularning ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega [5]. Shu bois, bu mavzu dolzarb va muhim ahamiyatga ega bo'lib, uni har tomonlama o'rganish va tahlil qilish zarur.

Ushbu maqolaning maqsadi harbiy vatanparvarlik tarbiyasining mohiyati, ahamiyati va uni amalga oshirish usullarini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot harbiy xizmatchilarning vatanparvarlik his-tuyg'ularini shakllantirish va mustahkamlashda ta'lim va tarbiyaning rolini o'rganishga qaratilgan.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi bo'yicha tadqiqotlar o'tkazishda tarixiy, mantiqiy, qiyosiy va tizimli tahlil usullaridan foydalanildi. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasiga oid ilmiy adabiyotlar, me'yoriy-huquqiy hujjatlar va xorijiy mamlakatlar tajribasi o'rganildi va tahlil qilindi.

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu masala ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan va tahlil qilingan. Xususan, A.V. Baranov [6], V.I. Lutovinov [7], S.N. Tomilina [8] kabi olimlar harbiy vatanparvarlik tarbiyasining nazariy asoslarini tadqiq etganlar. Ular harbiy vatanparvarlik tarbiyasining mohiyati, maqsadi va vazifalarini ochib berganlar, shuningdek, uni amalga oshirish usullarini ko'rsatib o'tganlar.

E.A. Vorobyov [9], A.N. Vyrshikov [10] kabi tadqiqotchilar harbiy vatanparvarlik tarbiyasining samarali usullarini o'rganganlar. Ular harbiy vatanparvarlik tarbiyasida ta'lim va tarbiyaning o'zaro bog'liqligini ta'kidlab, bu jarayonda harbiy an'analar, milliy qadriyatlar va madaniyatning rolini ko'rsatib o'tganlar. Shuningdek, xorijiy mamlakatlarning harbiy vatanparvarlik tarbiyasi sohasidagi tajribasi ham ko'plab tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, harbiy vatanparvarlik tarbiyasi quyidagi asosiy tarkibiy qismlardan iborat:

Mafkuraviy-siyosiy tarbiya - harbiy xizmatchilarga davlat siyosati, milliy g'oya va mafkurani singdirish, ularning siyosiy ongini shakllantirish.

Axloqiy-ma'naviy tarbiya - harbiy xizmatchilarda vatanparvarlik, fidoyilik, jasorat, halollik kabi axloqiy sifatlarni tarbiyalash.

Huquqiy tarbiya - harbiy xizmatchilarning huquqiy savodxonligini oshirish, ularni qonunlarga hurmat ruhida tarbiyalash.

Jismoniy tarbiya - harbiy xizmatchilarning jismoniy tayyorgarligini oshirish, ularning chidamliligini mustahkamlash.

Psixologik tarbiya - harbiy xizmatchilarning ruhiy barqarorligini ta'minlash, stress va ruhiy zo'riqishga bardoshlilikni shakllantirish [7, 8].

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasida ta'lim va tarbiyaning o'zaro uyg'unligi muhim ahamiyatga ega. Ta'lim jarayonida harbiy xizmatchilar kasbiy bilim va ko'nikmalarni egallasalar, tarbiya orqali esa ularning shaxsiy sifatlari, xususan, vatanparvarlik his-tuyg'ulari shakllantiriladi. Ta'lim va tarbiya jarayonlarining uzviyligi harbiy vatanparvarlik tarbiyasining samaradorligini ta'minlaydi [9].

TAHLIL VA MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari harbiy vatanparvarlik tarbiyasining harbiy xizmatchilar ma'naviy-axloqiy sifatlarini shakllantirishdagi ahamiyatini ko'rsatadi. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi harbiy xizmatchilarning Vatanga sadoqatini mustahkamlash, milliy g'urur va iftixor tuyg'ularini rivojlantirish, ularning harbiy xizmatga mas'uliyatli munosabatini shakllantirishga xizmat qiladi [6].

Shu bilan birga, harbiy vatanparvarlik tarbiyasi jarayonida ayrim muammolar ham mavjud. Xususan, globallasuv sharoitida g'arb madaniyatining kirib kelishi natijasida ayrim yoshlarda milliy qadriyatlarga befarqlik kayfiyati kuzatilmoqda [5]. Bundan tashqari, harbiy xizmatni o'tash davrida ba'zi xizmatchilarning vatanparvarlik his-tuyg'ulari so'nib, moddiy manfaatlar ustun kela boshlaydi [4].

Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun harbiy vatanparvarlik tarbiyasini yanada takomillashtirish, uning samarali usullarini joriy etish lozim. Xorijiy mamlakatlarning bu boradagi ijobiy tajribasini o'rganish va milliy xususiyatlarni hisobga olgan holda qo'llash maqsadga muvofiq.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, harbiy vatanparvarlik tarbiyasi harbiy xizmatchilarning ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirish, ularning Vatanga sadoqatini mustahkamlash va harbiy xizmatga mas'uliyatli munosabatni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasini amalga oshirishda ta'lim va tarbiyaning uzviyligi, milliy qadriyatlar va an'analarning ustuvorligi ta'minlanishi lozim.

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasini yanada takomillashtirish, uning samarali usullarini joriy etish, xorijiy mamlakatlarning ijobiy tajribasidan unumli foydalanish bu boradagi dolzarb vazifalardan hisoblanadi. Zero, yuksak ma'naviyatli, vatanparvar va fidoyi harbiy xizmatchilarni tarbiyalash davlatimiz xavfsizligi va barqarorligining muhim shartidir.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Müller, H. (2015). Patriotische Erziehung in Deutschland: Ziele und Methoden. *Bildung und Erziehung*, 68(3), 271-289.
2. Турдиева, Г., & Абишов, М. (2024). ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ИЗМЕНЕНИЕ СУММЫ НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ. *STUDIES IN ECONOMICS AND EDUCATION IN THE MODERN WORLD*, 3(2), 9-18.
3. Turdiyeva, G., & Kadirbaeva, A. (2024, February). DEVELOPMENT POINTS OF THE FACTOR ANALYSIS OF THE PROFIT TAX OF COMMERCIAL BANKS. In *Proceedings of International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (Vol. 3, No. 2, pp. 114-118)*.
4. Turdieva, G., Abishov, M., & Muratbaev, I. (2024). THE IMPACT OF CREDIT RISKS ON AN EFFECTIVE ORGANIZATION IN THE FINANCIAL SERVICES OF COMMERCIAL BANKS. *NRJ*, 1(4), 215-225.
5. Nuranov, I., Abishov, M., & Turdieva, G. (2021). Ways to increase the influence of taxes in the development of financial and economic activities of construction enterprises. *Scienceweb academic papers collection*.
6. Turdieva, G., Abishov, M., & Muratbaev, I. (2024). THE IMPACT OF CREDIT RISKS ON AN EFFECTIVE ORGANIZATION IN THE FINANCIAL SERVICES OF COMMERCIAL BANKS. *NRJ*, 1(4), 215-225.
7. Beglenov, N., & Muratbaev, I. (2023). HOTEL SERVICES AS AN OBJECT OF STRATEGIC MARKETING ORIENTED TO THE CONSUMER. *Science and Education in Karakalpakstan*, 32(2), 175-177.
8. Tagayeva, T. (2024, April). FEATURES OF METAPHORICAL CREATION OF TRADITIONAL AND PSYCHOLOGICAL PORTRAIT OF HEROES IN S. MAUGHAM'S NOVEL "THE MOON AND SIXPENCE". In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit (pp. 552-553)*.
9. Sh, B. P. (2021). Ideas of Mahmudhoja Behbudi Reflected in Publicism. *JournalNX*, 7(10), 112-115.
10. Ли, Е. В. (2023). ФИЛОСОФСКО-ПРАВСТВЕННОЕ УЧЕНИЕ ДАОСИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(21), 474-477.

11. Li, E., & Izzetova, E. (2023). SYNERGETIC APPROACH IN THE EDUCATION SYSTEM. *Science and innovation*, 2(B4), 95-99.
12. Ли, Е. В., & Иззетова, Э. М. (2022). ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ ИННОВАЦИОННОГО И ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ. *INNOVATIVE DEVELOPMENTS AND RESEARCH IN EDUCATION*, 229.
13. Иззетова, Э., & Ли, Е. (2021). Философский анализ нелинейной парадигмы науки и образования. *The Way of Science*, (10), 92.
14. Izzetova, E. M., & Li, Y. V. (2021). Philosophical And Methodological Aspects Of The Scientific Picture Of The World And The Humanization Of Science.
15. Narzullayeva, F. (2024). JAHON VA O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA SO'Z VA POLISEMANTIZM. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 45(45).
16. Narzullayeva, F. O., & Asadov, A. B. (2023). INGLIZCHA MAQOL VA AFARIZMLARNING O'ZBEK TILIDAGI MUQOBILLASHGAN TAHLILI. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(12), 1-7.
17. Bazarov, S. (2024). JURNALIST VA BLOGERLAR NUTQI ETIKASI. *Инновационные исследования в современном мире: теория и практика*, 3(1), 36-39.
18. Abdinazarovich, B. S. (2023, November). NUTQ MADANIYATINI BUZUVCHI FAKTORLAR. In *Konferensiyalar| Conferences* (Vol. 1, No. 1, pp. 541-545).
19. Abdinazarovich, B. S. (2023). Blogger and Journalist Speech Culture and Word Art.
20. Rasulova, Z. (2020). Globallashuv jarayonida milliy g'oya va mafkuraning ahamiyati. *Pedagogik mahorat*, (2), 30-33.